

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-283/23 - 1

Kohtuasi C-283/23 [Marhon]¹

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

2. mai 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Cour de cassation (Belgia kassatsioonikohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

26. aprill 2023

Kassaatorid:

FB

JL

Cour de cassation de Belgique (Belgia kassatsioonikohus)

kohtuotsus

[...]

I. **FB**, [...] elukoht [...] [Belgia], süüdistatav,

II **JL**, osühing (société à responsabilité limitée), asukoht [...] [Belgia],
tsiviilkostja,

kassaatorid,

¹ Käesoleva kohtuasja nimi on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetluspoole tegelikule nimele.

[...]

I. MENETLUS KASSATSIOONIKOHTUS

Kassatsioonkaebused on esitatud Tribunal correctionnel d'Eupeni (Eupeni kriminaalkohus, Belgia) 23. märtsi 2022. aasta otsuse peale, mis tehti apellatsiooniasemes.

[...]

II. ASJASSEPUUTUVAD FAKTILISED ASJAOLUD JA MENETLUSE TAUST

- 1 Politsei kontrollis 28. veebruaril 2019 Saint-Vithis osatühingule JL kuuluvat vedukist (veokist) ja haagisest koosnevat puiduveoautot.

Vedukit ja haagist kaaluti Eifeli politseiringkonna kaalumisseadisega. Kaalumiskviitungid näitavad, et veduk kaalub 38,240 kg ja haagis 26,740 kg, tähendab, kogukaalu, mis ületab suurimat lubatud massi 20,856 kg võrra.

- 2 Veoki juht FB anti Tribunal de police d'Eupenis (Eupeni väärteoasjade kohus) Saint-Vithi osakonnas kohtu alla süüdistatuna järgmistes õigusrikkumistes:

- A-süüdistus: et ta vedas üldkasutataval teel veost, juhtides suurimast lubatud massist suurema täismassiga sõidukit; seda käsitatakse veona, mis toimus ilma kehtiva riigisisese või rahvusvahelise veoloata;

- B-süüdistus: et ühenduse õigusnormide, 15. juuli 2013. aasta (allpool põhjalikumalt tutvustatud) seaduse või selle seaduse rakendusmääruste kohaldamisalasse kuuluva kaubaveo saatjana andis ta juhtnööre või pani toime tegusid, mille tõttu ületati sõidukite või autorongide puhul lubatud suurimat massi ja suurimaid mõõte.

Sõidukijuhi tööandja ehk eelnimetatud äriühing kaasati menetlusse tsiviilkostjana.

- 3 Tribunal de police d'Eupen, section Saint-Vith (Eupeni väärteoasjade kohtu Saint-Vithi osakond) mõistis 2. veebruari 2021. aasta otsusega veoki juhi õigeks põhjendusel, et kaalumiskviitungitele ei ole märgitud, kes veokit kaalus, samuti mitte kasutatud kaalu kaubamärki ega seerianumbrit, mistõttu ei saa tuvastada, kas kviitungid on tõesti selle kaaluga seotud.

Kuninglik prokurör (Procureur du Roi) esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse.

- 4 Tribunal de première instance d'Eupeni (Eupeni esimese astme kohus) kriminaalkolleegiumis, kes menetles asja apellatsiooniasemes, väitsid veoki juht ja

tema tööandja, et sõiduki kaalu ei mõõdetud sellise kaaluga, mis vastaks kohaldatavates õigusnormides ette nähtud nõuetele.

Nende väitel reguleerib kasutatavat kaalu kuninga 12. oktoobri 2010. aasta määrus liikluspolitsei seaduse kohaldamise järelevalveks kasutatavate mõõtevahendite heakskiitmise, kontrollimise ja paigaldamise kohta (arrêté royal relatif à l'approbation, à la vérification et à l'installation des instruments de mesures utilisés pour surveiller l'application de la loi relative à la police de la circulation routière).

Eupeni kohus lükkas selle väite tagasi.

Ta rõhutas, et kuninga eespool viidatud 12. oktoobri 2010. aasta määruse artiklis 1 on sätestatud, et seda määrust kohaldatakse siis, „kui ei kohaldata muid konkreetsete mõõtevahendite alaseid õigusnorme,“ ning märkis, et kõnealusel juhul reguleerib kasutatavat kaalu õigusakt, millega võeti Belgia õigusse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/31/EL mitteautomaatkaalude turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta: nimelt kuninga 12. aprilli 2016. aasta määrus mitteautomaatkaalude kohta (arrêté royal relatif aux instruments de pesage à fonctionnement non automatique).

Olles muu hulgas tuvastanud, et kaalu kaubamärk ja seerianumber on tuvastatud, et kaal oli kalibreeritud, et sellele seadmele oli nelja aasta jooksul tehtud kehtiv perioodiline taatlus ning et nii veoki juht kui ka tema tööandja olid tunnistanud protokollis mainitud ülekoormust, mõistis Eupheni kohus 23. märtsi 2022. aasta otsusega veoauto juhile seoses A- ja B-süüdistustega [3200] euro suuruse rahalise karistuse ning kõigi mootorsõidukite juhtimisõiguse äravõtmise kolmeks kuuks.

- 5 Veoki juht (edaspidi „esimene kassaator“) ja tema tööandja (edaspidi „teine kassaator“) esitasid selle otsuse peale kassatsioonkaebuse.

III. ASJAKOHASED ÕIGUSNORMID

- 6 A-süüdistuses nimetatud tegude eest on karistused ette nähtud kuninga 22. mai 2014. aasta määruses kaupade autoveo kohta (arrêté royal relatif au transport de marchandises par route), artikli 21 esimese lõigu punktis 5 ja artikli 35 punktis 4, ning 15. juuli 2013. aasta seaduses kaupade autoveo kohta, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1071/2009, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/26/EÜ, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta (loi relative au transport de marchandises par route et portant exécution du règlement (CE) n° 1071/2009 du Parlement européen et du Conseil du 21 octobre 2009 établissant des règles communes sur les conditions à respecter pour exercer la profession de transporteur par route, et abrogeant la

directive 96/26/CE du Conseil et portant exécution du règlement (CE) n° 1072/2009 du Parlement européen et du Conseil du 21 octobre 2009 établissant des règles communes pour l'accès au marché du transport international de marchandises par route), artikli 41 lõikes 3.

Kuninga eespool viidatud määruse artikli 21 esimeses lõigus on ette nähtud, et „[r]iigisisised ja ühenduse veoload on kehtetud, [...] 5° kui neid kasutatakse sõiduki või autorongi kohta, mille täismass või mõõtmed ületavad standardeid, mis on lubatud selle sõiduki või autorongi jaoks, või standardeid, mis on lubatud üldeeskirjades tehniliste nõuete kohta, millele mootorsõidukid ja nende haagised, osad ning turvavarustus peavad vastama (règlement général sur les conditions techniques auxquelles doivent répondre les véhicules automobiles, leurs remorques, leurs éléments ainsi que les accessoires de sécurité)“.

Selle määruse artikli 35 punktis 4 on sätestatud, et „[r]ahvusvahelised veoload on kehtetud [...], kui neid kasutatakse sõiduki või autorongi kohta, mille täismass või mõõtmed ületavad standardeid, mis on lubatud selle sõiduki või autorongi jaoks, või standardeid, mis on lubatud üldeeskirjades tehniliste nõuete kohta, millele mootorsõidukid ja nende haagised, osad ning turvavarustus peavad vastama“.

15. juuli 2013. aasta seaduse artikli 41 lõikes 3 on ette nähtud, et „allpool loetletud ühenduse õigusnormide, käesoleva seaduse ja selle rakendusmääruste nõuete rikkumise eest karistatakse kaheksapäevase kuni üheaastase vangistuse ja 500 kuni 50 000 euro suuruse rahalise karistusega [...] või ainult ühega neist karistustest. Need nõuded on järgmised: 1° kehtiva veoloo kohustus [...]“.

- 7 B-süüdistuses nimetatud tegusid käsitleb eelviidatud 15. juuli 2013. aasta seaduse artikli 43 lõige 3, milles viidatakse artikli 41 lõikes 3 ette nähtud karistustele.

Selle seaduse artikli 43 lõikes 3 on sätestatud: „Kui ühenduse õigusnormide, käesoleva seaduse või selle rakendusmääruste kohaldamisalasse kuuluva kaubaveo tellija, kaubasaatja, peatöövõtja või ekspediitor on andnud juhtnööre või pannud toime tegusid, mille tõttu pannakse toime allpool kirjeldatud õigusrikkumisi, karistatakse neid samadel alustel nagu nende rikkumiste toimepanijaid endid. Need rikkumised on: 1° sõidukite või autorongide suurima lubatud massi ja mõõtude ületamine“.

- 8 Kuninga 12. aprilli 2016. aasta määruse artiklis 1 on sätestatud: „Käesoleva määrusega võetakse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/31/EL mitteautomaatkaalude turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta.“

Määruse artikli 2 lõikes 1 on sätestatud, et seda „kohaldatakse kõigi mitteautomaatkaalude suhtes“.

Lõikes 2 on sätestatud:

„Käesolevas määruses eristatakse järgmisi mitteautomaatkaalude kasutusvaldkondi:

- 1° massi määramine äritehingute tegemiseks;
- 2° massi määramine tollimaksude, tariifide, muude maksude, soodustuste, trahvide, hüvitiste, kahjutasude jms maksete arvutamiseks;
- 3° massi määramine õigusnormide või eeskirjade kohaldamiseks või ekspertiisi tegemiseks kohtumenetluses;
- 4° massi määramine meditsiinis, kui patsiente kaalutakse tervise kontrollimiseks, diagnoosimiseks ja ravimiseks;
- 5° massi määramine retsepti järgi ravimite valmistamiseks apteegis ning analüüside tegemiseks meditsiini- ja farmaatsialaboratuurides;
- 6° hinna määramine massi abil otsemüügi ja kinnispakkide puhul;
- 7° kõik kasutusotstarbed, mida ei ole loetletud punktides 1–6“.

Artiklis 32 on sätestatud, et „[a]rtikli 2 lõike 2 punktides 1–6 loetletud otstarbel kasutatavad kaalud peavad vastama üldistele mõõtevahendite perioodilise kordustaatluse ja tehnoulevaatuse eeskirjadele“.

IV. KASSATSIOONIKOHTU OTSUS

A. Esimese kassaatori kassatsioonkaebus

Teine väide

Esimene osa

- 9 Selle väite kohaselt on rikutud kuninga 12. aprilli 2016. aasta määrust mitteautomaatkaalude kohta.

Kriminaalkohtus väitsid kassaatorid, et kaal, mida politsei kasutas sõiduki ülekoormuse tuvastamiseks, ei vasta tingimustele, mis on ette nähtud kuninga 12. oktoobri 2010. aasta määruses liikluspolitsei seaduse kohaldamise järelevalveks kasutatavate mõõtevahendite heakskiitmise, kontrollimise ja paigaldamise kohta.

Selles väites kritiseeritakse kohtuotsust, kuna selles leiti, et sellele kaalule ei kehti mitte kuninga eespool viidatud määruses sätestatud kriteeriumid, vaid see peab vastama neile kriteeriumidele, mis on ette nähtud kuninga eespool viidatud 12. aprilli 2016. aasta määruses. Kassaatori väitel ei saa seda viimast kuninga

määrust, millega võeti üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/31/EL mitteautomaatkaalude turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, kriminaalasjas kohaldada. Kassaator väidab ka, et kuninga 12. oktoobri 2010. aasta määruses on kontrolliasutustele ette nähtud põhjalikumad akrediteerimismidnormid kui need, mis on ette nähtud kuninga 12. aprilli 2016. aasta määruses.

- 10 Eelviidatud direktiivi kohaldamisala on kindlaks määratud selle artiklis 1 ning vastavalt selle sätte lõikele 2 eristatakse direktiivis mitut mitteautomaatkaalude kasutusvaldkonda, mille hulgas on punktis c nimetatud „massi määramine õigusnormide või eeskirjade kohaldamiseks“ ja punktis g nimetatud „kasutusvõimalused, mida ei ole loetletud [eelmistes] punktides“.

Ühest küljest on direktiivi artikli 3 lõikes 1 ette nähtud, et „[l]iikmesriigid võtavad kõik asjakohased meetmed tagamaks, et kaalusid võib turul kättesaadavaks teha üksnes siis, kui need vastavad käesoleva direktiiviga kohaldatavatele nõuetele“.

Ja artikli 2 punktis 3 on „turul kättesaadavaks tegemine“ määratletud kui kaalu tasu eest või tasuta tarnimine liidu turule kaubandustegevuse käigus kas turustamiseks või kasutamiseks.

Teisest küljest on direktiivi artikli 3 lõikes 2 ja artikli 3 lõikes 3 aga sätestatud, et „[l]iikmesriigid rakendavad kõiki meetmeid selle tagamiseks, et kaalusid ei lubata kasutusele võtta artikli 1 lõike 2 punktides a–f loetletud kasutusvaldkondades, kui need ei vasta käesoleva direktiivi nõuetele“, või selle tagamiseks, et „kaalud, mis on kasutusele võetud [neis] kasutusvaldkondades, vastaksid ka edaspidi käesoleva direktiiviga kohaldatavatele nõuetele“.

Viimati osutatud sättes ei kasutata mõistet „turul kättesaadavaks tegemine“ ja seega ei kõnelda nende kaalude turustamisest ega kasutamisest kaubandustegevuse raames, vaid juttu on nende kasutamisest muu hulgas massi määramiseks, et kohaldada õigus- või haldusnorme.

Direktiivi pealkiri on siiski kitsendavam, kuna selles on juttu mitteautomaatkaalude „turul kättesaadavaks tegemist“ käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamisest.

Kuninga 12. aprilli 2016. aasta määrus kordab eelviidatud direktiivisätete sisu.

Seega on tekkinud küsimus, kas sellises olukorras nagu käesolevas kohtuasjas, kus kõnealust kaalu on kasutatud selliste õigus- või haldusnormide kohaldamiseks, mis on olemuselt karistusõiguslikud ja ei puuduta seega kasutaja äritegevust, saab direktiivi ja Belgia ülevõtmismidnormi kohaldada.

- 11 Kuna see küsimus puudutab Euroopa Liidu institutsiooni õigusakti tõlgendamist, tuleb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 kolmanda lõigu kohaselt esitada Euroopa Liidu Kohtule eelotsusetaotlus.

B. Teise kassaatori kassatsioonkaebus

- 12 Kassatsioonikohus peatab menetluse kuni käesoleva kohtuotsuse resolutsioonis sõnastatud eelotsuse küsimusele vastuse saamiseni.

ESITATUD PÕHJENDUSTEST LÄHTUDES

otsustab KASSATSIOONIKOHUS

menetluse peatada, kuni Euroopa Liidu Kohus on teinud eelotsuse järgmise küsimuse kohta:

„Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/31/EL mitteautomaatkaalude turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artiklit 1, artikli 2 punkti 3 ja artiklit 3 saab kohaldada olukorra suhtes, kus kohus või politsei kasutab mitteautomaatkaalusid sõidukite massi määramisel, et kohaldada riigisiseseid õigus- või haldusnorme, milles on ette nähtud kriminaalkaristused ja mis keelavad kasutusele võtta sõidukeid, mille mõõdetud mass ületab suurima lubatud massi, nagu näiteks 15. juuli 2013. aasta seadus kaupade autoveo kohta – millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1071/2009, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/26/EÜ, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta – näeb ette artikli 41 lõike 3 punktis 1 ja artikli 34 lõike 3 punktis 1, ning nagu kuninga 22. mai 2014. aasta määrus kaupade autoveo kohta näeb ette artikli 21 esimese lõigu punktis 5 ja artikli 35 punktis 4?“.“

[...] Käesoleva kohtuotsuse on teinud Cour de cassation, deuxième chambre (kassatsioonikohtu teine koda) Brüsselis [...] ja see kohtuotsus kuulutati 26. aprillil 2023 [...].

F. Gobert

F. Stévenart Meeûs

F. Lugentz

T. Konsek

E. de Formanoir

F. Roggen